

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2007-205

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Kuitunen, Lari			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Oikeudenmukaisuuskäsitysten vaikutus optimaaliseen sakkoon kilpailunrajoituslain rikkomuksista			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-05-10	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 98 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielma käsittelee yhteisön oikeudenmukaisuuskäsitysten vaikutusta optimaaliseen sakkoon kartelleja rangaistaessa. Käsitteellisesti ongelmaa lähestytään Rawlsin esittelemän rangaistuksen oikeutuksen kahtiajaon mukaisesti. Tätä hyödyntäen tutkielmassa sanktointiperusteet jaetaan kahteen kategoriaan, jotka heijastavat oikeudenmukaisuus- ja utilitaristisia näkökohtia. Tätä kahtiajakoa käytetään läpi koko tutkielman erottelemaan oikeudenmukaisuudesta kumpuavia tavoitteita utilitaristisista tavoitteista. Oikeudenmukaisuuskäsitykset sisältävää optimaalista sakkotasoa käsitellään kahden taloustieteellisen mallin avulla. Mallit sisällyttävät oikeudenmukaisuuskäsitykset yhteiskunnan hyötyfunktioon. Ensimmäinen malli on Polinskyn & Shavellin American Law & Economic Review’ssä vuonna 2000 julkaisema, ja se käsittelee optimaalista sanktiota sekä kiinnijäämistodennäköisyyttä, kun otetaan huomioon sekä yhteisön oikeudenmukaisuuskäsitykset että myös rangaistusten utilitaristinen tavoite estää tulevia rikkomuksia. Näkökulmaa laajennetaan esittelemällä Michelin International Review of Law and Economicsissa vuonna 1991 julkaisema malli, joka ottaa huomioon myös rangaistusprosessiin liittyvän epävarmuuden – eli mahdollisuuden, että rangaistus tuomitaan syyttömälle. Kumpikin malli käsittelee yhteisön oikeudenmukaisuuskäsityksiä moraalipreferensseinä, jotka vaikuttavat yhteiskunnan rangaistusprosessia kuvaavaan hyötyfunktioon. Kummatkin mallit ovat jatkavat Beckeriläistä perinnettä. Mallien johtopäätökset määrittävät rajat optimaaliselle sanktiolle, kun myös oikeudenmukaisuus kuuluu yhteiskunnan tavoitteisiin. Mallien johtopäätöksiä optimaalisen rangaistuksen rajoista hyödynnetään yhdistämällä rajat yhteiseksi kummankin mallin ominaisuudet huomioonottavaksi kokonaisuudeksi. Tuloksia hyödynnetään tarkastellessa Euroopan komission sakotuspolitiikkaa ja siihen kohdistuvaa kritiikkiä. Tutkielmassa käsitellään Euroopan unionin kartellisanktioiden määräytymisen lainsäädännöllistä taustaa pyrkien osoittamaan, että myös oikeudenmukaisuuden huomioonottaminen rangaistusten määräytymistä mallinnettaessa on perusteltua. Euroopan unionin kartellisakkojen määräytymistä tarkastellaan yksityiskohtaisesti sekä lainsäädännön, että komission käytännön valossa, ja jokainen sakon suuruuteen vaikuttava tekijä käydään läpi hyödyntäen kahtiajakoa oikeudenmukaisuusperusteisiin ja utilitaristisiin näkökohtiin. Tässä yhteydessä käsitellään laajalti olemassa olevaa oikeuskäytäntöä. Lopuksi tutkielma vastaa Euroopan komission määäämien sakkojen riittämättömyyttä kritisoiwaan keskusteluun osoittamalla, että kun oikeudenmukaisuus otetaan huomioon sanktioinnissa, ero teoreettisen optimaalisen sanktion ja reaali maailmassa tuomittujen sakkojen välillä ei ole enää niin suuri kuin silloin jos oikeudenmukaisuusvaatimuksia ei lainkaan huomioida.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords Euroopan unioni Euroopan komissio kartellit määräävä markkina-asema sanktiot rangaistukset sakko - määritys oikeudenmukaisuus kilpailunrajoitukset laki kilpailunrajoituksista EU-oikeus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			